

ADAM FIGURSKI

Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego

MATEUSZ GÓRECKI

Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego

SPRAWOZDANIE Z DEBATY FAKULTETÓW PT. „UKSW W CZASIE PRZEMIAN. W 25. ROCZNICĘ POWSTANIA UNIwersYTETU”, 2 GRUDNIA 2024 R.

2 grudnia 2024 roku na Uniwersytecie Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie odbyła się wewnątrzuczelniana interdyscyplinarna Debata Fakultetów zorganizowana przez Wydział Nauk Historycznych, pt. „UKSW w czasie przemian. W 25. rocznicę powstania Uniwersytetu”. Wzięli w niej udział prelegenci z Wydziału Nauk Historycznych UKSW, Wydziału Filozofii Chrześcijańskiej UKSW, Wydziału Teologicznego UKSW oraz byli Rektor i Prorektor UKSW. Głównym celem debaty było pokazanie, jak ważną rolę pełni uniwersytet na przestrzeni dziejów i jaki ma wpływ zarówno na społeczeństwo akademickie, jak i środowisko poza uczelnią.

Uroczystego otwarcia debaty dokonał Jego Magnificencja ks. prof. dr hab. Ryszard Czekalski, rektor Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego. Ksiądz rektor przywitał prelegentów, wykładowców, studentów i wszystkich zebranych gości. W krótkim wystąpieniu zaznaczył, jak ważny jest uniwersytet w czasach obecnych i jaką rolę pełnił od momentu powstania, a także pokrótce przedstawił starania i etapy kształtowania się UKSW.

Całość debaty moderował dr Adam Buława z Wydziału Nauk Historycznych UKSW. Pierwszy referat wygłosił prof. dr hab. Antoni Dudek z Wydziału Nauk Historycznych, który zaprezentował wystąpienie zatytułowane *Przemiany społeczno-polityczne lat 90. w Polsce*. W trakcie wystąpienia prelegent poruszył zagadnienia dotyczące geopolityki oraz polskiej sceny politycznej w latach 90. XX wieku. Profesor Antoni Dudek zaprezentował, jak wydarzenia polityczne i gospodarcze wpłynęły na zmiany w strukturze społecznej kraju. Szczególną uwagę poświęcił początkom lat 90. ubiegłego stulecia, kiedy Polska przechodziła transformację ustrojową z gospodarki centralnie planowanej na gospodarkę wolnorynkową. Proces ten doprowadził do radykalnych zmian w strukturze społecznej, między innymi poprzez zamykanie przedsiębiorstw państwowych. W rezultacie zaczęły pojawiać się nowe grupy społeczne, takie jak osoby bezrobotne. Pan Profesor wskazał także na inny aspekt tych przemian, jakim były zmiany w sektorze edukacji. Zauważył, że ostatnia dekada XX wieku to okres, który określił mianem „boomu edukacyjnego”. Zjawisko to było wynikiem masowego zakładania uczelni wyższych, zarówno państwowych, jak i prywatnych. Na zakończenie wystąpienia zwrócił uwagę na jeszcze jeden istotny wątek – według niego „boom edukacyjny” będzie w dalszym ciągu oddziaływał na kolejne pokolenia Polaków.

Kolejny referat, zatytułowany *Polityka a etyka na przełomie wieków i miejsce Uniwersytetu w tym procesie*, wygłosił ks. dr hab. Andrzej Kobyliński, prof. ucz., z Wydziału Filozofii Chrześcijańskiej UKSW. W swoim wystąpieniu skupił się na roli uczelni na przestrzeni ostatnich lat, szczególnie w kontekście prowadzenia badań naukowych i wydawania publikacji. Podkreślił, że funkcjonowanie uniwersytetu to proces długotrwały, a działania podejmowane przez władze uczelni i naukowców w przeszłości mają znaczący wpływ na teraźniejszość. Zaznaczył, że różnorodność poglądów, ideologii i myśli obecnych w życiu uniwersyteckim zawdzięczamy osobom, które tworzyły tę instytucję, nie ograniczając się do sztywnych kanonów nauki. W drugiej części referatu prelegent omówił trzy obszary, które – jego zdaniem – najlepiej ukazują, jaką wspólnotą uniwersytecką i aksjologiczną są ludzie związani z UKSW. Należą do nich: badania historyczne, badania socjologiczne oraz tak zwana etyka solidarności. Szczególne znaczenie przypisał trzeciemu obszarowi. Zwrócił uwagę, że Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego można określić mianem „dziecka solidarności”, ponieważ transformacja Akademii Teologicznej w UKSW dokonała się za czasów Akcji Wyborczej Solidarność, co niewątpliwie sprzyjało i pomogło temu procesowi.

Kolejnym, trzecim prelegentem był ks. prof. dr hab. Marek Tatar z Wydziału Teologicznego UKSW z wystąpieniem pt. *Rola Uniwersytetu w przemianach religijności na przełomie XX i XXI w.* Ksiądz Profesor na zasadzie analogii odwołał się do swojego doświadczenia alpinistycznego, aby zadać potem pytanie „Gdzie stoimy jako cywilizacja?” Odpowiadając na nie, odwołał się następnie do *Wprowadzenia do chrześcijaństwa* autorstwa kard. Józefa Ratzingera, późniejszego papieża Benedykta XVI. W zasadniczej części wystąpienia Ksiądz Profesor skupił się przede wszystkim na stanie polskiej religijności z przełomu wieków XX i XXI, odwołując się do postaci papieża Jana Pawła II i kard. Stefana Wyszyńskiego, którzy w tym okresie mieli kluczowy wpływ na duchowość i postawę religijną Polaków. Opisywał również stan religijności w dzisiejszych czasach, kiedy to społeczeństwo poprzez m.in. swoją multikulturowość diametralnie różni się od tego z czasów przemian ustrojowych – stan ten nazwał terminem „ponowoczesność”, którego po raz pierwszy użył Rudolf Pannwitz. Podkreślił też, że sama ponowoczesność charakteryzuje się chaosem, niejednoznacznością i wieloznacznością. Punktem odniesienia przestaje być Objawienie i Bóg, a staje się człowiek i jego rola w świecie. Ksiądz Profesor Marek Tatar wskazał również, że nowa religijność skupia się przede wszystkim na indywidualności i rezygnacji z instytucjonalności. Podkreślił rolę, jaką odrywa uniwersytet w przekazywaniu chrześcijańskich wartości. Na koniec przestrzegał również za prof. Andrzejem Nowakiem przed korporacyjnością uniwersytetów.

Ostatnim etapem debaty były *Wspomnienia z prac nad przekształcaniem Akademii Teologii Katolickiej w Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego*, podczas którego swoimi uwagami z tego okresu podzielili się były rektor ks. prof. dr hab. Roman Bartnicki oraz były prorektor ks. prof. dr hab. Wojciech Góralski. Jako pierwszy zabrał głos ks. prof. Roman Bartnicki, który w plastyczny sposób opowiedział o początkach uniwersytetu i o swoich doświadczeniach związanych z przekształcaniem Akademii Teologii Katolickiej w Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego. Na zakończenie wystąpił ks. prof. Wojciech Góralski, krótko przywołując swoje wspomnienia z omawianego okresu i zaprezentował fragment pierwszego statutu uniwersytetu.

Na zakończenie debaty odbyła się krótka i bardzo interesująca dyskusja, którą poprowadził dr Adam Buława, kierując pierwsze pytanie do prof. Antoniego Dudka odnośnie do transformacji ustrojowej o to, co mogło pójść gorzej lub lepiej. Następnie do dyskusji

dołączył prof. Artur Górak, pytając o stan polskiej niepodległości po transformacji ustrojowej. Kolejne pytanie zostało zadane ks. prof. Andrzejowi Kobylińskiemu i ks. prof. Markowi Tatarowi przez dra Adama Buławę, czy jest możliwe egzekwowanie uniwersalnych wartości, czy raczej pozostają one w sferze ideałów. Na koniec debaty zabrała głos pani prorektor ds. studenckich i kształcenia dr hab. Anna Fidelus, prof. ucz., podsumowując całe wydarzenie oraz dziękując organizatorom – Wydziałowi Nauk Historycznych UKSW oraz wszystkim uczestnikom debaty. Całość obrad została zamknięta przez dziekana Wydziału Nauk Historycznych UKSW ks. prof. dra hab. Waldemara Graczyka.